

ihale şirketindeki hisselerini devreden eski ortaklarına Maliye den Borç tebligatı

Bu şekilde yapılan tebligatlar usulsüz olmaktadır. Çünkü

1. a) Tebliğ edilen belgeler, vergi inceleme raporu, vergi/ceza ihbarnameleri ve teminat isteme yazısı olabilir.
2. b) Bu belgelerin tamamı şirket adına düzenlenmiştir.
3. c) İkmalen ve re'sen tarh edilen vergiler "ihbarname" ile ilgililere tebliğ olunur. Nev'i ve doğuşu ayrı olan vergiler için ayrı ihbarname kullanılır(1). Burada belirtilen ilgilinin mükellef veya onun tebliğ tarihindeki temsilcisi/yetkilisi olduğunda ihtilaf olmaması gerekir.
4. d) Amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumlu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunur (2). İhbarname mükellefe, ödeme emri borçluya tebliğ edilir. Mükellef ile borçlu aynı kişi olmayabilir.
5. e) İhbarname tarhiyat ile ilgili olup başka bir şeydir(3). Ödeme emri ödeme ile ilgili olup başka bir şeydir(4).
6. f) Verginin tarhı, vergi alacağının kanunlarında gösterilen matrah ve nispetler üzerinden vergi dairesi tarafından hesaplanarak bu alacağı miktar itibariyle tespit eden idari muameledir(5)
7. g) Mükellefler ve kendilerine vergi cezası kesilenler, tarh edilen vergilere ve kesilen cezalara karşı vergi mahkemesinde dava açabilirler(6)
8. h) Kendisine ödeme emri tebliğ olunan şahıs, böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödlediği veya zamanaşımına

uğradığı hakkında tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde alacaklı tahsil dairesine ait itiraz işlerine bakan vergi itiraz komisyonu nezdinde itirazda bulunabilir. İtirazın şekli, incelenmesi ve itiraz incelemelerinin iadesi hususlarında VUK hükümleri tatbik olunur(7).

9. i) Tebliğ mükelleflere, bunların kanuni temsilcilerine, umumi vekillerine veya vergi cezası kesilenlere yapılır.

Tüzel kişilere yapılacak tebliğ, bunların başkan, müdür veya kanuni temsilcilerine, vakıflar ve cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde bunları idare edenlere veya temsilcilerine ancak yapılabilmektedir. Tüzel kişilerin müteaddit veya temsilcisi varsa tebliğin bunlardan birine yapılması yeterli sayılmaktadır. Tebliğ, kendisine tebligat yapılacak kimsenin bulunmaması halinde ikametgah adresinde bulunanlardan veya işyerlerinde memur ya da müstahdemlerinden birine yapılır.(Muhatap yerine bu şekilde kendisine tebliğ yapılacak kimsenin görüşüne nazaran 18 yaşından aşağı olmaması ve bariz bir surette ehliyetsiz bulunmaması gerekir).(8) Tüzel kişinin temsilcisinden kastın tebliğ yapılacağı tarihteki temsilci olması gerekir.

1. j) Bilinen adrese gönderilen mektuplar posta idaresince muhatabına teslim edildiği tarihte tebliğ edilmiş sayılır. (9)

II-VERGİ USUL KANUNUNDA YER ALAN TEBLİGAT ADRESLERİ NELERDİR?

Kanunda belirtilen ve yer alan adresleri tebliğ açısından kısaca şöyle özetleyebiliriz: 1- Mükellef tarafından işe başlamada bildirilen adresler; 2- Adres değişikliğinde bildirilen adresler; 3- İşi bırakmada bildirilen adresler; 4- Vergi beyannamelerinde bildirilen adresler; 5- Yoklama fişinde tespit edilen adresler; 6- Vergi mahkemesinde dava açma dilekçelerinde ve cevaplarında gösterilen adresler; 7- Yetkili memurlar tarafından bir tutanakla tespit edilen adresler (ilgilinin tutanakta imzası bulunmak şartıyla); 8- Bina ve arazi vergilerinde komisyonlarca tahrir varakalarında tespit edilen adresler. Mektupların gönderilmesinde bu adreslerden tarih itibariyle tebligat yapacak makama en son olarak bildirilmiş veya bu makamca tespit edilmiş olanı nazara

alınır.(10) Bu durumda tebligatın mutlak surette yukarıda yer alan adreslere yapılması zorunludur. Hatalı olarak yapılan tebligatların düzeltilerek yasada belirlenmiş adreslere ve asıl muhataplarına yapılması zorunludur. **III-İLAN YOLUYLA TEBLİGAT HANGİ HALLERDE YAPILABİLİR? VUK'** na göre tebliğin ilan edilmesinin yapılabilmesi için belirli koşulların var olması ve buna göre ancak en son çare olarak ilan yoluyla tebliğ cihetine gidilmesi yasal bir zorunluluktur. Bu durumda;

1. a) Muhatabın adresi hiç bilinmezse;
2. b) Muhatabın bilinen adresi yanlış veya değişmiş olur ve bu yüzden gönderilmiş olan mektup geri gelirse;
3. c) Başkaca sebeplerden dolayı posta ile tebliğ yapılmasına imkan bulunmazsa;
4. d) Yabancı memleketlerde bulunanlara tebliğ yapılmasına imkan bulunmazsa (11)

Şirketin bilinen adreslerine tebliğ yapılmamış, kanuni temsilcilerinin hiçbirisine ev adresleri dahil ulaşılamamışsa ilan edilmiş tebliğ yapılması gerekmektedir. Bu yöntem kullanılmayıp bir zamanlar yönetim kurulu üyesi olmuş kişiye yapılan tebliğ usulsüzdür. Nitekim birçok olayda şirketin eski ortak ve yönetim kurulu üyesi bugün kanuni temsilci sıfatı taşımadığı için tebligatların eski ortaklara değil, şirketin tüzel kişiliğine veya şirketin yeni yönetim kuruluna yapılması zorunludur. Uygulamada vergi daireleri yasa dışına çıkarak geleceği bugünden öngörüp doğrudan şirket adına her bir belgenin mükellef şahsına tebliğini haklı ve hukuka uygun kılamaz. Şöyle ki, uygulamada idareler mükellef şirketten nasıl olsa tahsilat yapamayacağım anlayışından yola çıkarak doğrudan kanuni temsilci sorumluluğu ilkesine göre takibat yapalım mantığı üzerinden şirketi bırakıp, eski ortak veya yönetim kurulu üyesine tebliğ yapıldığı sık sık rastlanmaktadır. **IV-VERGİLERİN DOĞUMUNDAN ÖDENEBİLİR AŞAMAYA KADAR GEÇEN SÜREÇLER NELERDİR?**

1. a) Mükellef Nezdinde İşleyen Süreçler Nelerdir?

1) Verginin tarh edilmesi, 2) Tarh edilen verginin mükellefe (Anonim Şirkete ve tabii ki usulüne uygun) tebliğ edilmesi, 3) Tarh ve tebliğ edilen verginin mükellef adına kesinleşerek tahakkuk etmesi, ödenebilecek/ödenmesi istenebilecek hale

gelmesi

1. b) Mükellef Nezdinde Sürecin Devamı Nasıl Uygulanır?

1) Tahakkuk etmiş verginin vadesinde ödenmesinin beklenmesi, 2) Vadesinde ödenmeyen vergi için asıl borçluya ödeme emri tebliği 3) Kesinleşen ödeme emri için haciz de dahil cebri takibat yapılması, 4) Yapılan takibin sonuçsuz kalması

1. c) Kanuni Temsilcinin Takibinde İşlenen Süreçler Nelerdir?

1) Asıl borçludan tahsil edilmemiş vergiler için doğrudan kanuni temsilci adına temsilci oldukları tarihler dikkate alınarak ödeme emri düzenlenmesi, 2) Bu ödeme emrinin kesinleşmesi 3) Cebri takibatın kanuni temsilci hakkında icra edilmesi. **V-SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER** Görüldüğü üzere, kanuni temsilcinin hangi tarihler arasında kanuni temsilci sayılıp sayılmayacağı sadece kanuni temsilci sorumluluğu esasında yapılan takipte ödeme emri için önem arz etmektedir. Yoksa ihbarname veya herhangi bir şirket adına düzenlenmiş belgenin bir zamanlar kanuni temsilci olduğu iddiasıyla tebliği mümkün bulunmamaktadır. Hukukumuzda böyle bir sistem mevcut olmayıp, kanuni temsilci sorumluluğu esasında tahsilat düzenlemelerinin başladığı ilk yıllarda şirket adına düzenlenmiş ödeme emirlerinin dahi kişilere bu esasta tebliği Danıştay tarafından verilen kararlarla hukuka aykırı bulunduğundan sistem günümüzde yukarıda açıklandığı şekilde işlemektedir. **Sonuç olarak**, gerek vergi idaresi tarafından ve gerekse mükellefler tarafından vergisel yükümlülüklerin zamanında ve mükellef haklarına uyarlı bir şekilde yerine getirilmesi zorunludur. Gelir idaresi tebligat hükümlerini uygulama açısından da hukuka uyarlı bir şekilde ve “mükellef hakları bildirgesine” uygun bir biçimde hareket etmesi gerekecektir. Gelir idaresinin tebligat hükümlerini yerine getirmesi sırasında mutlak surette hukuka uyarlı uygulama prensipleri çerçevesinde hareket etmesi işlemlerin her aşamasında hukuk kuralları içerisinde davranması zorunludur.]]>